

NORSK
SOROPTIMA



TEMA: KVINNERS STILLING

**SOROPTIMISTENE ER GRUNNLEGGENDE OPPTATT AV Å
BEDRE KVINNERS OG JENTERS RETTIGHETER OG
LIVSSITUASJON LOKALT, NASJONALT OG INTERNASJONALT**



facebook.no/SoroptimistGlobal



KJÆRE SOROPTIMISTER

Norge blir ofte omtalt som et av verdens mest likestilte land. Ja, vi ligger nok bedre an enn en del andre land – men hvor likestilte er vi egentlig?

FNs kvinnekonvensjon fra 1979 definerer kvinnediskriminering og angir statenes forpliktelser for å avskaffe diskriminering. Norge er blant de 189 land som har ratifisert konvensjonen. FOKUS lanserte nylig en skyggerapport (hvor også soroptimistene har bidratt) til den offisielle rapporteringen som norske myndigheter har levert til konvensjonskomiteen.

Skyggerapporten peker på flere forhold som forhindrer reell likestilling: Kjønnsdelt arbeidsmarked, likelønns-gap, ufrivillig deltid, pensjonssystem, tradisjonelle utdannings- og yrkesvalg, mangel på kvinner i lederstillinger, manglende fokus på kvinnehelse, vold/seksualisert vold mot kvinner og en svekket likestillingslov.

Utfordringene er mange. Men vi soroptimister tar tak! Vi er grunnleggende opptatt av å bedre nettopp kvinners og jenters rettigheter og livssituasjon lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Derfor er jeg glad for at redaksjonen har valgt å fokusere på kvinners stilling i dette nummeret. Artiklene tar blant annet for seg våre prosjekter innen utdanning, ledelse og jenter og teknologi både i Norge og ute i verden. I tidligere utgaver har vårt mentorprogram for utenlandske kvinner, studiearbeid, ulike satsninger for å forebygge menneskehandel og en rekke ulike

klubbprosjekter vært omtalt. Prosjektene viser at soroptimistene virkelig gjør en forskjell. "Action speaks louder than words" uttalte vår tidligere internasjonale president Hanne Jensbo. Måltrettet prosjektarbeid over tid er et kjennetegn ved vår virksomhet.

Det er også viktig at vi fortsetter påvirkningsarbeidet overfor myndighetene og bevisstgjøringsarbeidet ellers når det gjelder likestilling. Foranlediget av skyggerapporten vil jeg oppfordre dere til å spre kunnskap om FNs kvinnekonvensjon og FNs bærekraftsmål om likestilling. Samtidig bør vi etterlyse handlingsplaner om likestilling i våre lokalsamfunn.

Min etappe som unionspresident er snart ved veis ende. Det har vært en stor glede å arbeide sammen med så mange engasjerte og kreative yrkeskvinner fra det ganske land. Jeg er en stolt soroptimist, særlig med tanke på hva vi sammen har fått til i de to årene som har gått.

Takk for samarbeidet,

Beste soroptimisthilsen,

Kirsti Guttormsen
Unionspresident



Norsk Soroptima kommer ut med 4 nummer årlig og er medlemsblad for Norges 1800 soroptimister. Som del av Soroptimist International, en NGO (non governmental organisation) for kvinner, er vi tilknyttet FN med representanter i FNs organer i New York, Geneve; Wien, Paris, Roma, Nairobi og Kairo. Soroptimistene har generell konsultativ status i FN og Europarådet. Organisasjonen er en upolitisk sammenslutning av klubber og arbeider for internasjonal forståelse, vennskap, fremme av menneskerettighetene, bedring av kvinners stilling i alle samfunn, respekt og forståelse for andres arbeid.

INNHOOLD

<p>6-10 UTDANNINGS- FONDET Unik, målrettet støtte til utdannelse for unge kvinner fra land med små muligheter</p>	<p>16-19 VOLD MOT KVINNER I KRIG OG KONFLIKTER Hva sier FN's resolusjoner?</p>
<p>14-15 STEM Fire bokstaver som innebærer både en stor mulighet og utfordring for kvinner.</p>	<p>20-21 NY I NORGE Nerissa Andrade Caguicla fra Filippinene tok spranget ut i en ukjent framtid til et fremmed land.</p>
<p>4-5 KVINNERNS STILLING I HISTORISK PERSPEKTIV Kvinnene som stod fremst i kampen for likestilling i Norge</p>	<p>23 PÅTROPPENDE PRESIDENTER Renata Trottmann Probst (SIE) og Mariet Verhoef-Cohen (SD)</p>
<p>22 BOKANBEFALINGER Vi i Soroptima har lest noen bøker om kvinners stilling som presenteres</p>	<p>11-13 SNLA - SOROPTIMIST NORDIC LEADERSHIP ACADEMY Målrettet ledertreningskurs på Øland.</p>

OMSLAGSFOTO: Kine Aasheim

Hvordan bruker du Soroptima?

Soroptima er et godt verktøy i arbeidet med å rekruttere nye soroptimister.

Når du mottar Soroptima i posten, mottar du samtidig et veldig godt verktøy i rekrutteringsarbeidet!

Noen velger å lese Soroptima på nettet, og det er en framtidsrettet og "grønn" måte å lese magasinet på. Men fremdeles får de fleste Soroptima tilsendt i posten. Det gir en annen leseopplevelse og bruksmulighet enn et dokument som ligger på nettet. Når

du har bladet på et trykket format, kan du ha det liggende framme. Du kan lese litt, legge det fra deg og ta det fram igjen. Det kan vare lenge!

Men tilbake til rekruttering. Det er enkelt å vise et Soroptima til mulige nye soroptimister. Soroptima skal belyse hva soroptimisme er. Dette gjør vi med tekst og bilder, og det er redaksjonens viktigste arbeidsmål å gi et så bredt og utfyllende bilde som mulig av hva soroptimisme er.

Vårt tips er derfor å gjøre et forsøk. Ha bladet liggende framme, og får du besøk av noen som er interessert, vis dem bladet. Det er mye å snakke om og kommentere hvis dere blar litt i det sammen, eller la dem lese selv. La dem gjerne ta bladet med seg, og spør neste gang om de syntes det så spennende ut. Da er veien kort til å invitere til et klubbmøte. Lykke til, og god lesning!

Hilsen redaksjonen/
Jæren Soroptimistklubb



Kvinnens stilling

- historisk

Norsk kvinnesaksforening ble stiftet i 1884. I formålsparagrafen het det at foreningen skulle "virke for at skaffe Kvinder den hende tilkommende Ret og Plads i Samfundet". Krav om politisk likestilling var fremdeles for radikalt.

Etter hvert kom kampen om bedring av kvinners sosiale og økonomiske situasjon, krav om stemmerett, sedelighetsdebatt, adgang til embetsstillinger i staten (loven ble først endret i 1912), adgang til studier ved høyskoler og universiteter osv.

De kvinnene som stod fremst i kampen mot det dominerende mannssamfunnet førte en vanskelig og seig kamp. Likestillingskampen fra 1960 og utover var bare småtterier i forhold til striden fra 1880 og senere. En må bare beundre disse kvinnene som ikke ga opp, som kjempet og seiret smått om senn mot majoriteten. De hadde ikke mange hjelpemidler når det gjaldt å få ut budskapet sitt. Men de holdt foredrag, skrev i aviser og tidsskrifter, tok ordet der de slapp til – og ble pepet ut og gjort narr av i vittighetsbladene.

Men de ga seg ikke, tross all motgang!

Noen av disse kvinnene bør vi lese litt mer om. På de neste sidene vil vi presentere noen få, men markante kvinner fra den norske likestillingskampen.



Gina Krog
(1847 – 1916)
Lofoten, Karmøy, Christiania

Gina Krog var aktivist og skribent. Hun var en lederskikkelse i kampen for kvinners rett til utdanning og stemmerett, og hun var med og grunnla Norsk Kvinnesaksforening.

Gina Krog reiste til England i 1880, og etablerte kontakt med kvinnesaksmiljøet der. I sin samtid ble hun kalt "høvdingen i norsk kvinnesaksbevegelse". Hun var medlem av Venstre og varamedlem til landsstyret. Gina stod sammen med radikale venstremenn da det første forslaget om kvinnelig stemmerett ble lagt fram for Stortinget i 1890. Hun var redaktør i bladet Nylænde i perioden 1885 – 1916. Gina hadde en så uvanlig interesse som fjellklatring, og gikk turer i Jotunheimen.

Gina Krog var den første kvinne i Norge som ble begravd på statens bekostning. Kvinnelige studenter stod æresvakt, og statsminister og Stortingspresident deltok.



Aasta Hansteen
(1824 – 1908)
Christiania

Aasta Hansteen var maler, forfatter og nynorskforkjemper – en barsk dame! Hun var den første norske kvinne som livnærte seg som profesjonell kunstmaler. Maling var et av de få yrkene som kunne aksepteres for en kvinne, men de hadde ikke adgang til akademi og kunsthøgskoler. De var henvist til privatundervisning. Aasta Hansteen videreutdannet seg i Düsseldorf og Paris, og ble etter hvert en ledende portrettmaler.

Dessverre ble Hansteen syk og fikk psykiske problemer, noe som førte til at hun la penselen bort.

Etter 1870 viet hun seg helt til kampen for kvinners sosiale rettigheter. Hun skrev i aviser og tidsskrift, ga ut brosjyrer og holdt foredrag. Hun møtte mye motstand. I 1880 reiste hun til Amerika, men kom tilbake i 1889. Da engasjerte hun seg straks i Norsk kvinnesaksforening. Hun skrev om politikk, religion og litteratur, og var ivrig forkjemper for nynorsk språk.

Aasta Hansteen er modell til Lona Hessel i Ibsens skuespill Samfundets Støtter, og til Tante Ulrikke av Gunnar Heiberg. Hun gjorde noe så uvanlig og uhørt som ofte å gå på kafé alene (Engebret). Dette førte til at hun ble stemplet deretter. Hun var bisk og impulsiv og var kjent for et barskt humør.

Litteratur

Moksnes, Aslaug:
Likestilling eller særstilling? Norsk
kvinnesaksforening 1884 – 1913.
Oslo 1913.

Agerholt, Anna Caspari:
Den norske kvinnebevegelsens
historie. Oslo 1973.

Norsk biografisk leksikon:
Gina Krog
Aasta Hansteen
Fredrikke Qvam
Betzy Kjelsberg

Mohr, Tove: Katti Anker Møller,
en banebryter. 1968



Fredrikke Qvam
(1843 – 1938)
Trondheim, Steinkjer, Christiania

Fredrikke fikk en friere oppdragelse enn de fleste jenter på den tiden. Hun var flink til å ri og hun gikk på ski og skøyter. I løpet av oppveksten møtte hun Bjørnson, Ole Bull, Vinje og mange andre kulturpersoner hjemme hos sine foreldre. Hjemmet var et kulturelt samlingspunkt.

Da hennes mann ble justisminister i 1893 flyttet hun til Christiania. Her fikk hun mulighet til å delta i det politiske livet og den voksende kvinnebevegelsen. Hun hadde både teft og organisasjonstalent, og ble snart en av de mest sentrale og innflytelsesrike i kvinnebevegelsen.

Fredrikke var sterkt engasjert i kampen for stemmerett, og kjempet for at kvinnene skulle få delta under folkeavstemningen i 1905 - en kamp som ikke lyktes.

I 1896 startet hun Norske kvinners sanitetsforening. Her var hun leder til hun fylte 90 år i 1933.

I 1915 ble Fredrikke Qvam ridder av 1. klasse av St. Olavs orden.



Betzy Kjelsberg
(1866 - 1950)
Svelvik, Christiania, Bergen

Betzy Kjelsberg var kvinnesaksforkjemper, politiker og fabrikkinspektør. Hun vokste opp i svært enkle kår, men arbeidet seg fram.

Sammen med Cecilie Thoresen startet hun diskusjonsklubben "Skuld", et arnested for feministisk bevissthet.

Betzy Kjelsberg ble kalt den "røde sakførerfruen" og "Betzy på sykkelen". Hun var den første kvinnen som syklet i Drammen, hun hadde til og med bukseskjørt!

Betzy Kjelsberg kjempet for utdanning i husstell. Første skole kom i 1903. Hun var også med på å starte Norske Kvinners Nasjonalråd i 1904.

Kortere arbeidstid og bedre lønn var noen av hennes kampsaker i tillegg til arbeidsmiljøet.

Kjelsberg ble Norges første kvinnelige fabrikkinspektør i 1910.

Hun ble ridder av 1. klasse av St. Olavs orden i 1935.



Katti Anker Møller
(1868 - 1945)
Hamar, Thorsø herregård

Katti Anker Møller var kvinnesaksforkjemper og helse- og sosialpolitiker.

Møller er mest kjent for sin kamp for prevensjon, seksualopplysning og avkriminalisering av abort.

Hun tok initiativ til en rekke sosialpolitiske reformer, som De Castbergske barnelovene af 1915 og Mødrehygiene-kontor i Oslo i 1924.

Anker Møller fulgte med i internasjonal forskning og debatt om befolkningsproblemer. Hun deltok på kongresser i Berlin og London. I 1901 begynte hun å samle inn penger til et hjem for ugifte mødre og deres barn.

Hun møtte mye motbør. Mange sa at Katti Anker Møller "sydde puter under synden". I 1902 åpnet det første hjemmet, i 1907 det andre. Mødrehygienekontorets oppgave var å undervise i, og selge eller dele ut gratis, prevensjonsmidler. Dette var starten på bevegelsen for seksualopplysning. 13 mødrehygienekontor ble opprettet utover landet før 1940.



Utdanningsfondet
Unik, målrettet støtte

Vi skulle bare så gjerne hjulpet flere!

”Utdanningsfondet er en unik mulighet for klubbene til å yte målrettet støtte. Unge kvinner fra land med små muligheter får støtte til en utdannelse de ellers ikke ville fått. Nært samarbeid med de lokale klubbene sikrer at alle pengene kommer dem til gode som trenger det mest.”

Ordene over kommer fra Kristin Ruder i Tønsbergklubben. Hun er avtroppende leder for legatstyret i Utdanningsfondet. Dette er et verv klubben har hatt de siste fire årene, og Ruder har et brennende engasjement for Utdanningsfondet. Det har vært et spennende verv, forteller hun til Soroptima. Samtidig har det vært både tankevekkende og hjerteskjærende å måtte velge – og velge bort – gode kandidater som så inderlig gjerne ønsker en utdannelse.

VÅRT ELDSTE PROSJEKT

Utdanningsfondet er et norsk prosjekt som har vakt oppmerksomhet og anerkjennelse på internasjonalt nivå i SI. Det startet med de to ildsjelene Bergljot Knutsen fra Voss soroptimistklubb og Wenche Klunderud fra Larvik soroptimistklubb. De brant for å gjøre noe konkret for unge kvinner i land der kvinner har små muligheter til utdannelse. Knutsen og Klunderud tok initiativ til å stifte et fond som skulle samle og fordele midler til

utdanning. Fondet ble vedtatt opprettet på representantskapsmøtet i 1985.

Dermed er Norske soroptimisters Utdanningsfond for kvinner vårt eldste prosjekt. Men det betyr ikke at det er gått ut på dato! - Mer aktuelt enn noen gang, sier Kristin Ruder. - Nå er det gjort kjent i flere av de landene som trenger det mest, og det er mange kvalifiserte søkere hvert år.

GODT SAMARBEID MED LOKALE KLUBBER

Formålet med Utdanningsfondet er å yte økonomisk støtte til kvinner gjennom samarbeid med lokale soroptimistklubber tilsluttet Soroptimist International of Europe (SIE)

Kvinner som får stipend er fra land som står på DAC listen (DAC er forkortelse for Development Assistance Committee). Dette er en liste over utviklingsland som er teknisk

kvalifisert til å motta offisiell utviklingshjelp - eller sagt på en annen måte: listen over verdens minst utviklede land.

Stipendene går til yrkesrettet utdanning, videregående skole, høyskole og universitet.

-Det er etablert et godt samarbeid med lokale SIE-klubber. De som har lokal kunnskap og kjenner behovet best av alle, finner gode kandidater som blir oppfordret til å søke. Det lokale samarbeidet er en trygghet for at midlene kommer frem dit de skal. Ikke noe forsvinner til administrasjon, sier Ruder engasjert. - Vi er trygge på at vi hjelper de som trenger det mest.

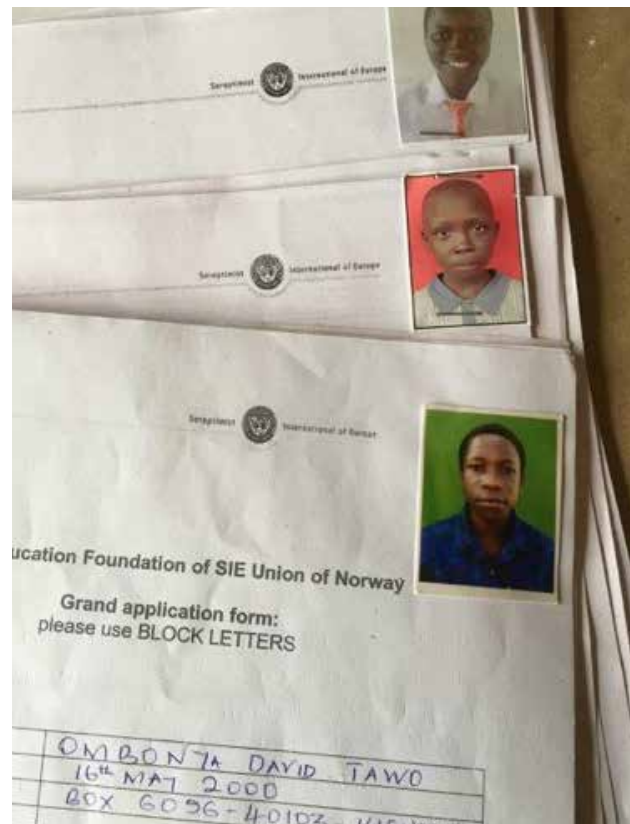
Inntektene til fondet kommer fra alle klubbene i Norgesunionen. Men her er det en jobb å gjøre, og Kristin Ruder kommer med en sterk oppfordring: - Det er dessverre et dalende antall klubber som gir penger til fondet. De første årene var alle klubbene med og

”Vi er trygge på at vi
hjelper de som trenger
det mest.”

Kristin Ruder

INNVILGEDE SØKNADER

2014:	Søknader:	302	Innvilget:	89
2015:	Søknader:	138	Innvilget:	76
2016:	Søknader:	215	Innvilget:	104
2017:	Søknader:	218	Innvilget:	100



bidro. Det har de senere årene blitt færre som gjør dette, og det er svært beklagelig.

KJÆRKOMMEN ARV

Takket være en stor testamentarisk gave i 2015 økte fondskapitalen betydelig. Åse Tønneson fra Bærum soroptimistklubb hadde et stort engasjement for Utdanningsfondet, og testamenterte 1.673.000 kroner til fondet.

Den økte kapitalen gjorde at det var mulig å øke tildelingen fra 76 stipend i 2015 til 104 stipend i 2016, en økning på hele 36%.

Størrelsen på stipendene varierer fra 1.600 kroner til 14.000 kroner.

- Det er fantastisk å se gleden og at det virkelig nytter å hjelpe, sier Ruder.
- Dette betyr virkelig en forskjell for kvinnene som får midler. Vi vet jo at hjelper du en kvinne, hjelper du en hel familie. Så gjennom dette arbeidet er

effekten av støtten mye større enn det kan synes.

STRENGE REGLER

Utdanningsfondet er organisert som en stiftelse. Fondet er underlagt Lotteri- og stiftelsestilsynet, og er under streng kontroll. Det er egne vedtekter for tildeling. Når det gjelder hvor mye som kan tildeles årlig, heter det at alle innkomne gaver går direkte til utbetaling. Styret i Utdanningsfondet bestemmer hvor mye som kan tas fra fondskapitalen hvert år. I tillegg kommer avkastning på kapital til utbetaling. Til fradrag kommer driftsutgifter, det vil blant annet si nødvendig kontingent til Lotteri- og stiftelsestilsynet og lotterikostnader.

Kasserer Solveig Kittilsen forteller at for 2017 er det besluttet å dele ut 100 stipend til en verdi av ca. 560.000 kroner. Snaut halvparten av mottatte søknader er innvilget. Søknadene kommer fra Kenya (31), Ghana (7), Benin (1), Rwanda (23), Burkina Faso

(2), Madagaskar (32), Mali (2) og Moldova (2).

- Vi hadde 215 kvalifiserte søknader i 2016. Av disse ble det innvilget stipend til 104 kvinner.

- I 2017 har et lavere beløp fra klubbene betydd at vi ikke har kunnet innvilge prosentvis så mange som i fjor. Det er innvilget 100 stipend for dette året. I stedet for å innvilge færre, burde vi øke prosenten! sier hun.

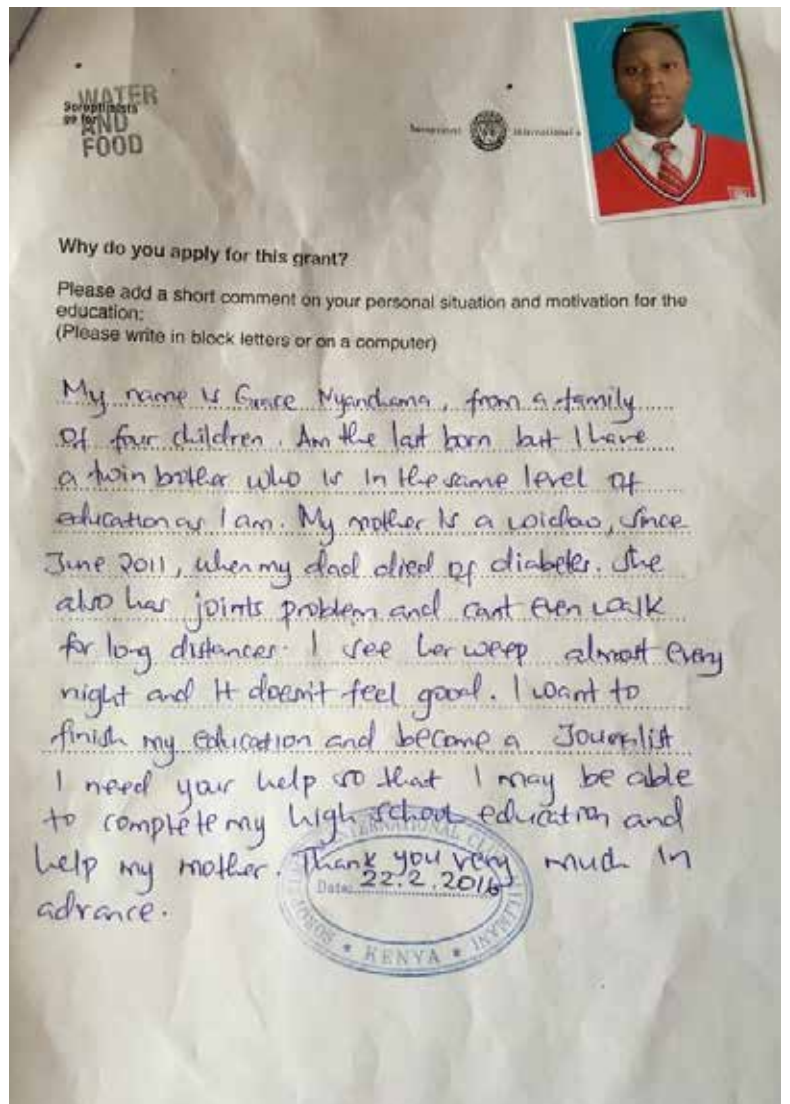
Hun uttrykker bekymring for at det er mange av klubbene som ikke støtter Utdanningsfondet. - Dette er en lei utvikling. Det er egentlig snakk om små summer for klubbene, men det betyr en stor forskjell for de som mottar hjelpen. Min oppfordring er minimum å selge lodd i det årlige lotteriet. Men gi gjerne mer!

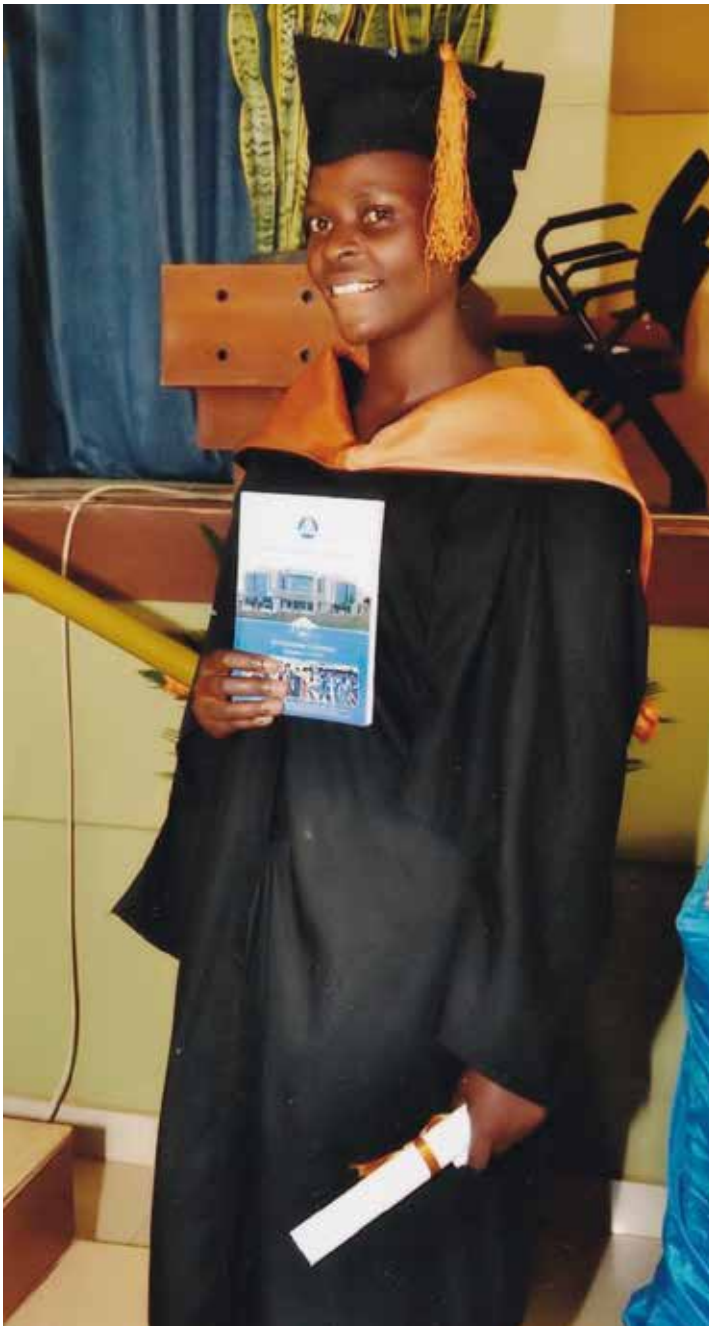
LES MER >



SØKNADER FRA KLUBBER INNENFOR SIE

- 9 klubber fra Kenya
- 7 klubber fra Madagaskar
- 6 klubber fra Rwanda
- 2 klubber fra Mali
- 1 klubb fra Burkina Faso
- 1 klubb fra Benin
- 1 klubb fra Ghana
- 1 klubb fra Polen
- 1 klubb fra Moldova





Så mange søkere. Så mye håp, så mange drømmer. De vil så gjerne få en utdanning, men veien dit er vanskelig. Det er et paradoks i vårt land, der problemet gjerne er å få de unge til å benytte seg av tilbudene som ligger der.

De fleste søknadene gjelder videregående skole, high school og universitet. Men det er også søknader innen de fleste yrker. Fra ingeniørstudier til bilmekaniker. Fra skredder til sekretær. Andre yrker er kokk, journalist, ingeniør innen vann og miljø, dataingeniør og økonom.

Mukeshimana Beatrice til venstre på bildet har takket på følgende måte: "First let me start off by saying thank you! Thank you for the good you are bringing into this world. Thank you for continuing to provide for me you have no prior connection to or knowledge of. As you know I am deaf..."

På bildene under til venstre ser vi nyutdannede Mukunde Alida på verkstedet der hun nå har sin arbeidsplass.

Nede til høyre ser vi Caroline Fra SE Eldoret i Kenya. Hun var beste elev på en mekanisk fag-utdanning, og mottok stolt et trofé for dette.

STIPEND 2017 GÅR TIL

High school	42%
Universitet	23%
Videregående utdanning	23%
Yrkesrettet utdanning	9%





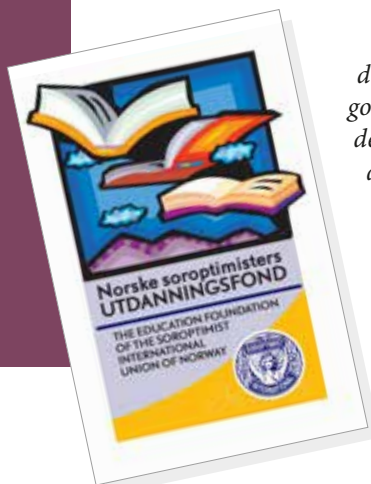
Ved SIE Guvernørmøtet i Budapest i 2012 fikk det norske Utdanningsfondet prisen "Best practice award 2012 - overall winner". Stolte mottakere fra venstre: Kristin Ruder, Sigrid Ag, Margaret Støle Karlsen og Gerd Halmø sammen med Christine Peer (fra Wien, daværende 1st Vice-President i SIE)

Vervet som Legatstyre i Utdanningsfondet tildeles av R&L møtet, og går over en fireårs periode. I 2017 er det Tønsbergklubben som takker av etter sin periode. De overlater vervet og stafettpinnen til Oslo soroptimistklubb, som overtar ved overgangen til nytt soroptimistår.

Leder Kristin Ruder ønsker det nye styret lykke til med et spennende og viktig arbeid: - Dette har vært krevende, men utrolig givende og spennende, sier hun.

DISSE KLUBBENE HAR HATT ANSVAR FOR FONDET:

1986-1990: Sandefjord soroptimistklubb
 1990-1994: Trondheim soroptimistklubb
 1994-1998: Sigdal soroptimistklubb
 1998-2002: Larvik soroptimistklubb
 2002-2005: Rygge soroptimistklubb
 2005-2009: Kristiansand Øst soroptimistklubb
 2009-2013: Gjøvik soroptimistklubb
 2013- 2017: Tønsberg soroptimistklubb
 2017-: Oslo soroptimistklubb



VIKTIG INFORMASJON:
 Alle innkomne gaver og netto inntekter fra loddssalget går i sin helhet til utdeling. Bruk kontonummer 2050 29 08511.

TIL UTDANNINGSFONDET

Årsmøtet i Stavanger soroptimistklubb vedtok å gi kr 50 000 til et godt soroptimistformål, og styrets forslag om at dette skulle være Utdanningsfondet ble enstemmig vedtatt!

Dette er midler som hele organisasjonen har vært med på å generere, da det er del av overskudd etter R&L møtet. Det er derfor grunnlag for å si at gaven kommer fra oss alle!

Vi håper at den kan bidra til mye god kunnskap for medsøstre som ikke er fullt så heldigstilte som oss når det kommer til utdanning!

Hilsen Stavanger soroptimistklubb

Å motta gaver som den fra Stavanger soroptimistklubb, gir mulighet til å dele ut mange flere stipend. Alle gaver går direkte til utdeling. Oppfordringen går til alle klubber om å ta Utdanningsfondet med som et av klubbprosjektene. Det er lett å kommunisere, og har alle Soroptimismens verdier i seg.

En stor del av inntektene kommer fra det årlige loddssalget. Å selge lodd er en god mulighet til å gjøre Utdanningsfondet kjent. I tillegg er det en flott gevinst å vinne. De siste årene har det vært et verdifullt perlekjede.

Soroptimist Nordic Leadership Academy (SNLA)

Av Kirsti Guttormsen

Å gi unge kvinner muligheter til utvikling og å nå sitt potensiale er sentralt for soroptimister verden over. I sommer fikk en gruppe fra de nordiske landene mulighet til en uke målrettet ledertrening.



Foto: Kine Aasheim.

LES MER >



”Samholdet i gruppa var sterkt og jeg tror vi alle forlot dette kurset som reviderte utgaver av oss selv. Og mange vennskap rikere. Noe ble rørt i oss alle, og enn så tøft og slitsomt det kunne være med lange dager så satt jeg igjen med en stolthet og en følelse av at: ”dette kunne jeg gjort igjen!”.

Julianne Rydberg, Norge.



Fem av de seks norske deltakerne, fra venstre: Johanne Christine Mollestad, Julianne Joakimsen Rydberg, Ines Mugemana, Viktoria Simonsen og Mirjam Tedy. Kristine Prøsch var reist da bildet ble tatt. Foto: Kine Aasheim.

Siste uken i juni var 23 kvinner i alderen 18-30 år fra de fem nordiske landene samlet på Øland for å delta på Soroptimist Nordic Leadership Academy (SNLA). Deltagerne hadde variert bakgrunn. Fra Norge deltok seks kvinner. Et viktig mål med dette ukeskurset er å oppmuntre unge kvinner til å ta på seg lederoppgaver i arbeidslivet, politikk og i samfunnet forøvrig.

Å gi unge kvinner utviklingsmuligheter slik at de kan nå sitt potensiale er sentralt for soroptimister verden over. Under soroptimistenes langtidspågang ”Educate to Lead” er det å bidra til flere kvinnelige ledere et viktig innsatsområde.

SNLA er basert på en kursmodell som har vært gjennomført i Makedonia de tre siste årene i et samarbeid mellom soroptimister i Makedonia og Tyrkia. Erfaringene derfra har vist at deltagerne har bygget selvtillit, styrket egne lederevner, dannet nettverk og dessuten blitt bedre kjent med vår organisasjon og hva vi har å tilby unge yrkeskvinner. Arrangør for SNLA er de fem nordiske soroptimistunionene

i Norge, Sverige, Finland, Island og Danmark. SNLA ble utviklet i løpet av kort tid i et godt og nordisk samarbeid etter et initiativ fra Sverige sommeren 2016. Kurset ble finansiert av de nordiske soroptimistunionene, soroptimistenes Europaføderasjon og midler fra Nordisk Ministerråd/NORDBUK. Kurslederne var i hovedsak nordiske soroptimister, og ellers andre dyktige og erfarne profesjonelle kvinner som ønsker å bidra på ideell basis. Norske undervisningskrefter var Kine Aasheim, HR-spesialist og forøvrig president i SI Arendal og Marianne Sempler, tidligere rektor ved Kvinneuniversitetet.

Dette er et intensivt kurs som har hovedfokus på ledelse og selvutvikling. Alle deltakere har lederambisjoner og et uttrykt ønske om å bidra i samfunnet. Deltagerne ble utfordret på å sette ord og fokus på sin drøm, og dette var et tilbakevendende tema gjennom kurset. Tema på programmet var blant annet kommunikasjon, presentasjonsteknikker, prosjektledelse, interkulturell kommunikasjon og

økonomi samt presentasjon om Soroptimist International, med mange ulike praktiske øvelser i rollespill, sang, jobbintervjuer osv. En spennende seanse var første kurskveld da tre erfarne ledere bidro med sine konkrete ledererfaringer. Disse var Islands ambassadør i Sverige og ledere av flyselskap og energiselskap.

Reportasjer fra kurset på Øland ble sendt i svensk TV, Kalmars radio og lokalavisen.

SNLA fortsetter de kommende årene hvor arrangøransvaret roterer mellom de nordiske landene. I 2018 er det Norges tur!

”It was intense, emotional, but very eye-opening. And I am determined to be more kick-ass and fierce than before!”

Emilie Aqualius, Sverige



Gruppearbeid. Fra venstre ser vi Elisabet Bjarnadóttir fra Island, Francesca Schüldt og Ebba Holmberg fra Sverige. Foto: Kine Aasheim.

Rapport fra Julianne, norsk deltaker

Jeg er en 28 år gammel jente fra nord. Jeg bor i Kongsberg med min mann (vi gifter oss 12. august 2017), og studerer på fulltid. I november fullfører jeg min master i historie på UiO og planlegger å etterutdanne meg innen pedagogikk, så jeg kan undervise. Helst på videregående nivå. Og jeg heter forresten Julianne!

I februar tipset min svigermor meg om kurset som hun hadde fått tilsendt informasjon om gjennom den lokale klubben, og jeg følte at jeg her hadde muligheten til å kunne være med på noe annerledes og gøy. Ettersom min spisskompetanse dreier seg om historiebruk- og formidling innen den norske skolen, er ønsket om en god og lik utdanning – for alle – noe jeg faglig sett brenner for. Da jeg kom gjennom begge intervju-rundene (henholdsvis både på norsk og engelsk) og fikk plass, følte jeg litt at dette var det meningen at jeg skulle få oppleve. Og for en opplevelse det ble! 25. juni reiste jeg fra Gardermoen til Öland.

Vi var jenter fra Norge, Danmark, Sverige, Finland og Island. Ingen av jentene fra noen av de nordiske landene kjente hverandre fra før av, og vi ble kastet inn i lange dager med lite pauser og mye kurs. Det var steintøft, men det var også lærerikt og moro. Vi bodde på Öland Folkehøgskole, på en perle av ei øy. Vi

har vært gjennom alle mulige temaer fra økonomi til coaching, til interkulturell kommunikasjon og mindfulness. Vi var nødt til å holde foredrag alene og i grupper. Gruppearbeidet gikk ut på å finne nye måter soroptimistene kan hjelpe og engasjere flere unge kvinner på. Det var mange ulike forslag, men mye av det samme gikk igjen: de fleste av oss mener at mer markedsføring og mer modernisering er det som skal til for å få organisasjonen til å bæres videre på unge skuldre. For å nå ut til flere må informasjon ut gjennom flere kanaler og soroptimistene må møte unge kvinner der de er. Engasjementet blant unge kvinner er ikke lite, men vi vet for lite om organisasjonen. Og da er det heller ikke enkelt å bli en del av arbeidet som soroptimistene gjør.

Ettersom dette var første året dette kurset hadde blitt arrangert i Norden, fikk vi også beskjed om å gi tilbakemeldinger på hva som fungerte og ikke fungerte. Det var små enkle grep vi mente kunne gjøre dagene mer læringseffektive. Blant annet å ha et klasserom med bedre ventilasjon og flytte den fysiske aktiviteten fra tidlig om morgenen til midten av dagen. At vi fikk flere små pauser og noen mindre matbiter underveis som fikk opp blod-sukkeret, kunne gjøre oss godt (utenom de tre faste måltidene vi

fikk i kantina). Den ene dagen fikk vi 20 minutter ekstra pause og mange av oss sovnet av på gresset utenfor skolen vi bodde på. Noe som er litt komisk når jeg ser tilbake på det! Det var heller ikke enkelt å komme seg fra flyplassen til skolen, og mange brukte flere timer på å komme seg fra flyplassen med mye bussbytte. Vanligvis tok ikke den turen mer enn 30 minutter med bil, så det å sette opp henting kunne vært veldig praktisk. Det var også ønsket at vi fikk et informasjonsmøte om uka ved adkomst. Men dette er bare rent praktiske detaljer som det kan være lurt å huske på til neste års kurs i Oslo.

Men: Vi hadde helt fantastiske lærere. Og alle jobbet godt for å ta vare på oss. Vi forstod etterhvert at kurset var lagt opp til å røre ved noen følelser som lå langt inne i oss alle, så vi fikk også hjelp av coach Lotte til å takle dette når vi ble for slitne. Maten på skolen var nydelig, og sightseeingen vi fikk på øya og på sommerhuset til Catherine var også utrolig hyggelig. Samholdet i gruppa var sterkt og jeg tror vi alle forlot dette kurset som reviderte utgaver av oss selv. Og mange vennskap rikere. Noe ble rørt i oss alle, og enn så tøft og slitsomt det kunne være med lange dager så satt jeg igjen med en stolthet og en følelse av at: "dette kunne jeg gjort igjen!".

Mvh Julianne Rydberg



STEM

S Science (naturvitenskap)
T Technology (teknologi)
E Engineering (ingeniørfag)
M Mathematics (matematikk)

Merk deg de fire bokstavene STEM. De innebærer både en stor mulighet og utfordring for kvinner. Å få jenter til å studere STEM-fag vil bety mye for hvilke veivalg forskningen vil ta. Det vil også bety et kvantesprang i likestillingsarbeidet.



Tradisjonelt er det langt flere menn enn kvinner som studerer realfag. Det betyr at arbeid og forskning innen STEM-fagfeltene preges og domineres av menn.

Årsakene til dette kan for eksempel være:

- naturvitenskap og matematikk har vært sett på som typiske maskuline fag,
- omsorgsfag og kunst har vært typisk for kvinner
- negative forventninger til jenters matematikk-kunnskap,
- mangel på selvbilde/selvtillit blant mange jenter

Av de kvinnene som starter på studier innen realfag, ser vi at en stor del faller fra underveis. Det kan være mange grunner til dette, for eksempel: arbeidsmiljø, mangel på karriereambisjoner, familieplaner etc.

17 prosent av alle som uteksamineres fra norske universiteter og høyskoler, har studert realfag. 22 prosent av ingeniørstudentene i Norge er jenter. (NHO – 2017)

STEM-fagene, en mulighet for kvinner

Europa risikerer å mangle 900.000 arbeidere innen informasjon og teknologi i 2020. Dette er både en utfordring og en mulighet. For jenter med interesse for STEM-fag er det en stor mulighet. Å ta en utdanning innen fagfelt som interesserer, samtidig som sjansen for å få en både god og spennende jobb etter endte studier, er en mulighet mange bør gripe.

STEM-fagene har tradisjonelt vært dominert av menn, og det er gjerne et høyt lønnsnivå sammenlignet med tradisjonelle kvinneyrker. Statistikk viser at kvinner som arbeider innen STEM-fagene tjener i snitt 33 prosent mer enn i andre profesjoner.

SIE-president (fra 1.10.17) Renata Trottmann-Probst presenterte Europaføderasjonens STEM-prosjekt på R&L-møtet i Oslo den 10. juni:

I foredraget sitt understreket Trottmann-Probst at Europaføderasjonen ønsker å bidra til at flere kvinner velger yrke innenfor disse fagfeltene. Det er viktig for å møte utfordringene samfunnet står overfor i fremtiden.

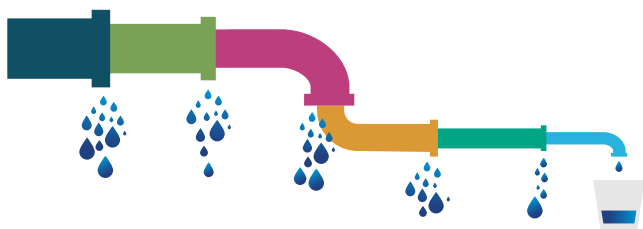
Det er også viktig at kvinner kommer inn i miljøer for forskning og utvikling. De tilfører gjerne andre synspunkter og løsninger enn hvis disse miljøene bare består av menn. Kvinner og menn har ulik tilnærming til mange problem, og det fører til at vi løser det med ulike metoder. For å få best mulige løsninger trenger vi begge tankesett.

Den påtroppende presidenten brukte Smart-hus som et eksempel. Kvinner ser andre behov enn menn. Derfor er det viktig at kvinner i samme grad som menn forsker og bidrar med utvikling av ny teknologi. Da får vi løsninger som er bredere og mer riktig for befolkningen.

Hun snakket også om medisin, og brukte Soroptimismens grunnlegger, Dr. Suzanne Noel, som et eksempel på en kvinnelig lege og forsker som var banebrytende innen plastisk kirurgi.

Renata Trottmann-Probst ønsker å fortsette det viktige arbeidet med å få unge kvinner til å velge STEM-fag - både en mulighet og en nødvendighet til å skape fremtiden.

Den lekkende rørledningen



I foredraget sitt brukte Renata Trottmann-Probst bildet av en rørledning som lekker for å synliggjøre hvordan kvinnelige studenter faller fra innen STEM-fagene. Fra en bachelor til forskning er frafallet som en lekkende rørledning. Samfunnet trenger kvinner i forskning - det har stor betydning for hvilken vei forskningen vil ta.

STEM-fagene

Tema under årets SIE-kongress

SIE-kongressen i Firenze i juli 2017 hadde mottoet: "Own the future – Education, your passport to a better life".

For første gang noensinne åpnet SIE-styret for at kvinner som ikke er medlem i en soroptimistklubb, skulle kunne delta på SIE-kongressen. Dette gjaldt kvinner mellom 18 og 25 år som studerer eller arbeider innenfor STEM-fagene. Unioner og klubber ble oppfordret til å sponse reise og opphold for disse kvinnene, og i tillegg hadde SIE satt av 30.000 Euro til slike bidrag.

Dette var en unik mulighet for mange til å møte andre kvinner med samme interesser, og det var en stor inspirasjonskilde.

I nærvær av 50 unge kvinner som studerer innen STEM-fagfeltene, stadfestet SIE sin forpliktelse til å utdanne, myndiggjøre og sette kvinner og jenter i stand til å nå sitt fulle potensiale som ledere innen sine respektive fagfelt.

Noen av disse kvinnene var:

Francesca Chiara Donatiello – studerer til ingeniør luftfart
Sponset av soroptimistklubb i Lucca, Italia.

Beyza Özen – studerer til ingeniør bygg
Sponset av den tyrkiske union.

Valentina De Vuono – studerer bioteknologi
Sponset av den italienske union.

Hoby Sandra Rakotondranaly – studerer kjemi
Sponset av SIE

Elisabeth Fiederling – studerer til ingeniør (mekaniske fag)
Sponset av den tyske union.

Stephanie Vuillermoz – studerer matematikk
Sponset av den italienske union.

Alice Beghin – studerer til bioingeniør
Sponset av den belgiske union.

Alessandra Lucini Paioni – studerer fysikk, kjemi
Sponset av soroptimistklubb i Crema, Italia

Caroline Lambin – studerer til ingeniør (industrielle fag)
Sponset av den belgiske union.

Desiree Bellan – studerer til ingeniør (fysikk)
Sponset av soroptimistklubb i Valsesia, Italia.

Victoria Sosnovtseva – studerer fysikk
Sponset av den danske union

SIE og STEM, en langvarig tradisjon

Dr. Suzanne Noel (1878-1954):

- Den første kvinnen som utmerket seg innen korrigerende og kosmetiske operasjoner.
- Var aktiv med å starte soroptimistklubber i Europa, den første i Paris.
- Grunnlegger av Europaføderasjonen.
- Første president i den nydannede europeiske føderasjonen
- Gudmor for den første Oslo-klubben (1933).



Vold mot kvinner i krig og konflikter

Hva sier FNs resolusjoner?

Nylig er vi alle blitt rystet av bildene som viser desperate kvinner, barn og menn som flykter fra IS i Syria. Deres historier er ufattelig sterke og vanskelige å fatte for oss. Men desto viktigere er det å rette søkelyset mot slike situasjoner.

I løpet av de siste årene har det blitt et stadig sterkere fokus på bruk av vold mot kvinner som bevisst krigsstrategi. Militære styrker og væpnede grupper bruker i mange konflikter seksuell vold og overgrep som et middel for å terrorisere eller kontrollere lokalsamfunn. På tross av dette er vold mot kvinner fremdeles en av de mest fortiedde formene for krigsforbrytelser som begås.

Et ørlite lyspunkt: I februar 2016 var en viktig sak oppe for Guatemalas høyrisikodomstol. 15 urfolkskvinner krevde rettferdighet for systematisk vold, tortur og slaveri som de ble utsatt for av militæret under Guatemalas borgerkrig. Den 26. februar ble de to tiltalte i saken dømt for overgrepene. Samtidig representerte dommen en anerkjennelse av at kvinnene ble utsatt for systematiske overgrep av

militære styrker som et ledd i krigføringen. Saken er en av ytterst få saker hvor voldtekt i krigstid har blitt behandlet av nasjonale domstoler i landet hvor forbrytelsene har blitt begått.

Det er tragisk at de ansvarlige for overgrep i så liten grad blir stilt til ansvar, siden vi vet at omfattende vold mot kvinner, inkludert seksualisert vold og voldtekt har funnet sted. Denne type vold blir fortiet, fornekta, og overgriperne går fri, i krig, som i fred.

Formålet med den volden kvinner utsettes for kan være:

- Skremme eller drive folk på flukt
- Destabilisere familier og dermed samfunn
- Etnisk rensking
- Belønning for soldatene
- Som et middel til å få informasjon

Seksualisert vold er en form for kjønnsbasert vold. Seksualisert vold i krig innebærer mer enn voldtekt: Den kan også dreie seg om tvangsprostituasjon og påtvunget graviditet. Når seksualisert vold brukes militært –

som et våpen i krig – innebærer dette at kvinner og menn angripes for å ødelegge samfunn og terrorisere befolkningen til underkastelse eller flukt. Voldsbruken blir da et middel for å nå politiske mål. Seksualisert vold i krig rammer uforholdsmessig sterkt unge jenter og kvinner og er ofte knyttet til diskriminering og manglende likestilling i samfunnet.

Hva blir gjort for å få bukt med denne voldsbruken? Hva finner vi i FN sin historikk i spørsmål omkring kvinners rolle og erfaringer i krig og konflikt?

Resolusjon 1325

I oktober 2000 var det første gang i FNs historie at Sikkerhetsrådet tok stilling til spørsmål omkring kvinners rolle og erfaringer i krig og konflikt. Målet med Resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet er å øke kvinners deltagelse og innflytelse i arbeidet med å forebygge, håndtere og løse konflikter, og styrke kvinners behov for beskyttelse og deres menneskerettigheter i konflikt- og postkonfliktsituasjoner. Resolusjon 1325 krever full inkludering av

Menn og kvinner har alltid blitt rammet ulikt av væpnede konflikter. I dag anslås det at om lag 90% av de som blir drept i konfliktsituasjoner er sivile. Selv om kvinner sjelden deltar aktivt i kamphandlinger, er de dermed likevel blant de gruppene i samfunnet som ofte blir hardest rammet.

kvinner i fredsprosesser, gjennom å få inn et kjønnsperspektiv i fredsbyggende arbeid før og etter en konflikt.

En Sikkerhetsrådsresolusjon (SCR) er et juridisk bindende dokument. Det triste faktum er imidlertid at pr. 2014 hadde kun 24 medlemsland utviklet handlingsplaner, og de fleste handlingsplanene er fra land som ikke er i konflikt.

Resolusjon 1820

I juni 2008 vedtok FNs Sikkerhetsråd SCR 1820 som fordømmer seksualisert vold som våpen i krig, og krever umiddelbar stopp på seksualisert vold mot kvinner i konfliktsituasjoner.

Resolusjon 1888 og 1889

I juli 2009 ble SCR 1888 vedtatt, og i oktober samme år SCR 1889, der begge tar for seg kvinner i væpnet konflikt. SCR 1888 bygger videre på SCR 1820, der det etableres spesielle enheter som jobber direkte mot seksualisert vold som våpen i krig. SCR 1889 følger opp SCR 1325 når det gjelder å ivareta kvinners interesser og deltagelse i fredsbyggende prosesser. Den legger også opp til utvikling av

indikatorer som kan måle implementeringen av SCR 1325 både innad i FN-systemet og i medlemslandene.

Resolusjon 1960

fra desember 2010 er enda en resolusjon som omhandler seksualisert vold i krig og konflikt. Den anerkjenner blant annet formelt betydningen av økt datainnsamling, analyse og forbedrede rapporteringsrutiner om voldtekt og andre former for seksuelle overgrep i krig og konflikt.

De fem resolusjonene må kobles tett sammen, siden alle handler om kvinner, fred og sikkerhet. De både utfyller og forsterker hverandre. Samtidig er det mange kritikere som mener at de påfølgende resolusjonene etter SCR 1325 i for stor grad fokuserer på kvinner som ofre for krig og konflikt, og spesielt som ofre for seksuelle overgrep. Dermed overskygger dette offeraspektet arbeidet som gjøres for å fremme kvinner som aktive deltakere for fred og sikkerhet, inkludert deltagelse i freds- og gjenoppbyggingsprosesser. Mange mener også at det verdenssamfunnet trenger nå ikke nødvendigvis er flere

resolusjoner, men derimot handling fra verdenssamfunnet i form av konkrete tiltak ”på bakken”.

Medlemslandenes strategier for å beskytte kvinner i krig og konflikt handler også om å bedre kvinners sosiale, politiske og økonomiske situasjon. Dersom kvinner ikke har trygg tilgang til markeder og valglokaler, og hvis jenter ikke kan gå trygt på vei til skolen, vil dette få konsekvenser for fredsbevaring og gjenoppbygging.

Norge er en sterk nøkkelforsvarer av FNs sikkerhetsresolusjoner. Den norske regjeringens handlingsplan ble utarbeidet 8. mars 2006. Norge mener at det å få kvinner inn i fredsprosesser er mer enn et likestillingsspørsmål; det er et sikkerhetsspørsmål. I januar 2011 lanserte regjeringen en ny strategisk plan for kvinner, fred og sikkerhet (2011-2013). Handlingsplanen for 2006 gjelder imidlertid fortsatt.

*Kilder:
amnesty.no
fokuskvinner.no
juristforbundet.no
nupi.no*



Selv om kvinner skaper fred, er det menn som undertegner de viktige avtalene. Dette er et tankekors - og en utfordring å jobbe videre med, slik at kvinner får lederposisjoner i fredsforhandlinger.

FNs sikkerhetsresolusjon 1325

Kvinner, fred og sikkerhet

Av Gerd Louise Molvig

Som soroptimist kommer man tett på verdens store begivenheter og viktige verdispørsmål. Personlig har jeg både lest og hørt om fredsprosessen i Colombia, men å sitte ansikt til ansikt med Dag Nylander som har vært med på rundt 25 helikopterturer inn i Colombias geriljakontrollerte områder, var sterkt. Han har jobbet direkte med FARC og landets regjering for å få slutt på en over 50 år lang konflikt. Minst 250.000 mennesker er døde, og mange millioner er på flukt. Dette gir en dyp forståelse av FNs resolusjon 1325. Slike møter kan man få være med på som soroptimist. Et privilegium!

Sikkerhetsrådets resolusjon 1325 ble vedtatt i 2000. Målet med resolusjonen er å øke kvinners deltagelse for å forebygge og løse utfordringer i krig og konflikt, men like mye for å styrke kvinners menneskerettigheter. Dokumentet er juridisk bindende, men det er fortsatt mange land som ikke har utarbeidet handlingsplaner.

I de senere år har FN vedtatt flere resolusjoner som underbygger SR 1325. Disse omhandler seksualisert vold i krig og konflikt, som har resultert i at personer er dømt for forbrytelser mot menneskeheten pga voldtekt, drap og plyndring (for eksempel i Den Sentralafrikanske Republik). I dette arbeidet har Storbritannia en lederrolle.

Medlem i Fokus

Fokus (Forum for kvinner og utviklings-spørsmål) er en paraplyorganisasjon for frivillige kvinneorganisasjoner i Norge. Norgesunionen av soroptimister er en av de 59 medlemsorganisasjonene. Soroptimistene har i mange år vært med i Forum 1325, og p.t. sitter undertegnede i Forumet som representant for Norgesunionen. Forumet avholder flere møter i året, også med norske myndigheter.

Samarbeid med UD

I praksis betyr det Utenriksdepartementet, hvor vi blir oppdatert direkte av dem som

håndterer 1325-relatert arbeid. Møtene i UD bekrefter at Regjeringen prioriterer kvinner og sikkerhet høyt. Normativt har FNs medlemsland akseptert SR 1325, men det er fortsatt store utfordringer når det gjelder gjennomføringen. Dette skyldes bl.a. motstand fra en del land med konservative krefter som hevder at «kvinner, fred og sikkerhet» er en del av den vestlige likestillingspropaganda.

På den positive siden vedtok Den Afrikanske Union å initiere et program for «gender peace and security» i perioden 2015-20, og kommisjonen ledes av en kvinne.

Krevende forarbeid

Forum 1325 har gitt innspill til den strategiske planen Norge har utarbeidet, i samarbeid med andre aktører fra sivil samfunn i Norden. Over tid har UD fått mange innspill fra Forum 1325 om hvor viktig det er at kvinner deltar i fredsprosesser, men de «riktige» kvinnene må velges inn. Det krever et grundig forarbeid. I Sør-Sudan er flere av kvinnene som er involvert i forhandlingsdelegasjoner, koner, elskerinner eller kaffekokere til mennene som forhandler om våpenhvile.

Økt deltakelse av kvinner

Prioriterte land for Norge er bl.a.

Palestina, Afghanistan, Colombia og Sør-Sudan. I samtlige av disse landene etterspør norske ambassader/utenrikstjenesten kvinners deltagelse. Norge gir også bistand/opplæring og har utarbeidet en ny veileder for utenrikstjenestens arbeid med «kvinner, fred og sikkerhet» Veilederen er en operasjonalisering av handlingsplanen som ble lansert i 2015.

På våre møter i UD er ofte representanter fra Forsvaret /Forsvarsdepartementet tilstede. De bekrefter at kvinneandelen har økt etter ny lov om 1. gangs tjeneste. Forsvaret driver opplæring i Irak, og kjønnsperspektivet er ivarettatt i de kurdiske styrkene. Etter hvert vil 1325 bli en integrert del av Forsvaret.

Men selv i Norge er det ofte sprik mellom liv og lære. Aftenposten hadde en artikkel om hvor tøft det er for kvinner å arbeide i Forsvaret. Med bakgrunn i denne artikkelen stilte jeg følgende spørsmål på et møte i UD: Hvis Norge skal være aktive i FNs resolusjon 1325, bør vi være gode rollemodeller for andre land. Hva vil Forsvaret gjøre for at kvinner integreres og trives bedre i vårt eget land? Fagsjefens svar: Jeg arbeider med sikkerhet, ikke personal, men jeg vet at mange kvinner ikke liker å bli kvotert inn, men bekrefter at Forsvaret skal ta tak i eget arbeidsmiljø.

Forebygge ekstremisme

15 års jubileet for SR 1325 ble markert i FNs sikkerhetsråd i 2015. NATOs årsrapport på 1325 bekrefter i økende grad forebygging av ekstremisme, og også de ønsker tettere kontakt med det sivile samfunn. I 2016 arrangerte Norge et symposium om kvinners rettigheter i Afghanistan, og Norge har bidratt til at kvinner var representert i fredsforhandlingene om Syria i Genève i 2016. Norad har bidratt til at ambassadene har utarbeidet årlige planer på resolusjonen.

Viktige arenaer vi er med på

Ved lansering av «Handlingsplan for kvinner, fred og sikkerhet 2015-2018» på Litteraturhuset i Oslo var Regjeringen representert ved statsminister Erna Solberg, utenriksminister Børge Brende, forsvarsminister Ine Eriksen Søreide, justis- og beredskapsminister Anders Anundsen og barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne. Under lanseringen bekreftet utenriksministeren at det er stor meklingskompetanse blant kvinner, og andel kvinner i fredsprosesser har økt. Forsvarsministeren påsto at Handlingsplanen er viktig sikkerhetspolitikk og NATOs DNA.

Avslutningsinnlegget denne dagen ble holdt av Navi Pillay, FNs tidligere høykommissær for menneskerettigheter. Hun understreket at patriarkatet

beskytter ikke kvinner, men diskriminerer dem. Jenter byttes mot kveg, og noen blir solgt til seksuelt slaveri for kun 10 dollar. Kidnapping, menneskehandel og voldtekter skjer hver eneste dag. Samtidig er det viktig å huske at kvinner er dyktige aktører i krig og konflikt – de må ikke bare omtales som ofre.

Soroptimistene var også representert i UD 1. mars i år. Seksjon for FN-politikk inviterte frivillige organisasjoner til møte sammen med representanter fra Forsvaret. Dag Nylander, Norges spesialutsending til fredsprosessen i Colombia, ga en interessant refleksjon over resultater/erfaringer. De strevde med å få aksept for kjønnspektivet, men det lyktes. En sannhetskommisjon ble opprettet for å kaste lys over ugjerningene, og man bestemte at det ikke skal gis amnesti for seksualisert vold.

Vi trenger ikke flere resolusjoner på 1325. Det mangler ikke virkemidler globalt, det som mangler er gjennomføringsvilje. Derfor er det positivt å oppleve at Norge er et tydelig talerør for SR 1325. De stiller også strenge krav til humanitære organisasjoner om å inkludere «kvinner, fred og sikkerhet» ute i felt, og nettopp dette var tema under 8. mars feiringen 2017 på Fredssenteret i Oslo. Her deltok utenriksminister Børge Brende og store organisasjoner som Røde Kors, KN, Caritas, Norsk Folke-



Gerd Louise Molvig
Norgesunionens FOKUS-kontakt

hjelp, Care og Flyktninghjelpen. Alle bekreftet et spesielt fokus på menneskerettigheter og SR 1325.

Gjennom Forum 1325 og møter i UD og PRIO (Peace Research Institute Oslo) er norske soroptimister med på å holde myndighetene ansvarlig for gjennomføring av alle FNs sikkerhetsresolusjoner. Allerede neste uke er det nytt møte i UD for «Samarbeidsorganet for kvinner, fred og sikkerhet», hvor undertegnede skal delta på vegne av soroptimistene. Vi vil få høre mer om hva Forsvars- og Justis- og beredskapsdepartementet gjør for å følge opp «Handlingsplanen for kvinner, fred og sikkerhet». I tillegg vil statssekretær Laila Bokhari innlede om globale nyheter på «kvinner, fred og sikkerhet». Fortsatt er det få eller ingen kvinner som har lederposisjoner i fredsforhandlinger. Selv om kvinner skaper fred, er det menn som undertegner avtalene.

Referat fra alle møter blir skrevet av undertegnede og lagt ut på Norgesunionens hjemmeside, under nytt fra FOKUS. God lesning!

Gerd Louise Molvig
Norgesunionens FOKUS-kontakt



Ved lansering av «Handlingsplan for kvinner, fred og sikkerhet 2015-2018» var Regjeringen representert ved barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne, justis- og beredskapsminister Anders Anundsen, forsvarsminister Ine Eriksen Søreide, statsminister Erna Solberg og utenriksminister Børge Brende.



Ny i Norge



Nerissa Andrade Caguicla fra Filippinene har bodd på Jæren siden 2008, etter et opphold i England i fem år fra 2003. Sammen med mann og tre barn tok hun spranget ut i en ukjent framtid til et fremmed land.

Soroptima har spurt henne om hvordan omstillingen har vært, for henne, mannen og barna, og om hvilke tanker hun har om framtida. Hva er likt/ulikt med hensyn til økonomi, sosiale forhold, religion, mat, osv.? Gjennom samtalen med Nerissa håper vi å få en større innsikt og forståelse for hennes situasjon. Vi treffer en travel Nerissa på Bryneheimen, der hun jobber som helsefagarbeider.

- *Hvorfor dette vågestykket?*

- Det viktigste for oss var ønsket om å få leve sammen som en familie og å gi våre tre barn bedre muligheter i livet.

Min mann jobbet som spesialist innen teknisk kontroll av fly. For å bedre økonomien, tok han jobb i Singapore. Det betydde at familien levde atskilt store deler av året, en situasjon som ikke var god i lengden. Dette ønsket vi å endre på.

Nerissa er utdannet jordmor, men når mannen hennes var så mye borte, var det ikke mulig for henne å jobbe: - På Filippinene er det dessuten uvanlig at en kvinne arbeider utenfor hjemmet etter at hun får barn, sier hun. Dette er ikke ulikt situasjonen i Norge for bare et par generasjoner siden...

I 2008 fikk mannen hennes jobb på Stavanger lufthavn, Sola, og familien flyttet til et nytt og spennende land for dem. De fikk seg bolig på Klepp, som bare er en kort kjøretur fra Sola.

Selv om Nerissa er utdannet jordmor fra hjemlandet, får hun ikke praktisere dette i Norge. Dette skyldes ulik utdanning.

- På Filippinene har ikke en jordmor sykepleierutdanning som grunnlag, som i Norge, forteller hun: - Men jeg

har vært heldig og har fått arbeid som helsefagarbeider på Bryneheimen, et sykehjem på Bryne. Her har hun en 80% stilling og trives godt. Fagbrevet tok hun i England.

Nerissa snakker godt norsk:

- *Hvordan har du lært det?*

- Etter at vi kom til Norge, gjennomførte jeg seks måneders norskopplæring, forteller hun. - Det var tøft i starten. Jeg hadde aldri sett bokstavene Æ, Ø og Å før, og dessuten var nivået svært høyt. Men heldigvis hadde jeg gode lærere, som hjalp meg, både med språket og med å skrive CV.

Nerissa poengterer viktigheten av at engelsk er et av de offisielle språk på Filippinene. Nesten alle lærebøker var på engelsk. Det har selvfølgelig vært en stor fordel for henne.

- *Og hva med barna, hvordan har det gått med dem?*

- De trives svært godt, og er blitt veldig norske, sier hun med et stort smil. - Og dessuten er de ikke lenger tre, men fire! Vi fikk ei jente for tre år siden, så nå har vi fire barn på 21, 19, 17 og 3 år.

Nerissa er imponert over den gunstige svangerskapspermisjonen i Norge:

- Det var helt fantastisk å få så mange måneder hjemme med min datter. På Filippinene er tilsvarende permisjon tre måneder, forteller hun, og tilføyer - Dette gjelder bare ved noen arbeidsplasser, ikke alle, i sterk kontrast med Norge, der en slik ordning er lovpålagt.

Hun framhever videre hvor flott det er med alle andre sosiale ordninger i Norge, som sykepenger og feriepenger. - Det gjør at vi har en helt annen økonomisk frihet her enn vi

”Hjemme hos oss har det blitt en miks av både filippinsk og norsk mat, forteller hun. Komlemiddag er blitt en favoritt.”

ville hatt på Filippinene. Her har vi hatt mulighet til å kjøpe hus, og vi kan spare penger og reise på ferie, sier hun entusiastisk.

Nerissa kommer også inn på hvor viktig det sosiale livet er. Familien er katolsk og tilhører Den katolske kirke i Stavanger. Blant annet deltar de hver måned på en filippinsk messe. På den måten har de god kontakt med andre fra hjemlandet sitt, i tillegg til norske venner.

- *Hva slags mat foretrekker dere?*

- Hjemme hos oss har det blitt en miks av både filippinsk og norsk mat, forteller hun. Og hun overrasker oss når hun legger til at komlemiddag er blitt en favoritt. Hun lager komlene til og med på gamlemåten, med å rive poteter. Imponerende! - synes vi.

Gjennom hele samtalen med Nerissa sitter vi igjen med en følelse av å møte et sterkt, positivt og takknemlig menneske, som ser for seg framtida i Norge. Hun bruker ordet heldig flere ganger. Heldig som har fått muligheter her i Norge som hun ikke ville fått i hjemlandet. Og at barna er heldige som får muligheter til å realisere drømmene sine.

Det slår oss også hvor heldige vi er som kjenner Nerissa og vet hvor viktig hun er for oss.



Bokanbefalinger

Vi har lest noen bøker som omhandler kvinners stilling.
Vi anbefaler bøkene, og deler informasjonen:



Vold mot kvinner

Forfatter: Kjersti Narud
Cappelen Damm forlag, 2014

Boka gir en samlet, tverrfaglig fremstilling av temaet vold mot kvinner i dagens Norge.

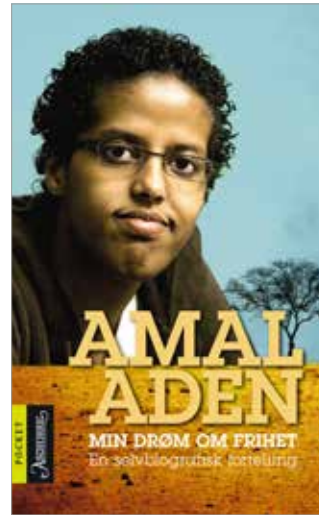
Kvinner som er eller har vært utsatt for vold, får ikke bare helseskader. De lever også med utrygghet og begrenset mulighet til kontroll over eget liv.

Boka beskriver de mangfoldige måtene menn utøver vold mot kvinner på. Den belyser somatiske og psykologiske skadevirkninger hos kvinnene og presenterer ulike hjelpetiltak. Formålet er å gjøre yrkesutøvere som kommer i kontakt med voldsutsatte kvinner, bedre i stand til å møte, forstå og hjelpe de kvinnene det gjelder.

Boka er skrevet for studenter på bachelor-nivå innen helse- og sosialfagene, medisin, politifag, jus, teologi og andre profesjonsstudier der temaet er aktuelt. Den er relevant også for alle som allerede jobber med voldsutsatte kvinner.

Min drøm om frihet

Forfatter: Amal Aden
Aschehoug 2009



Dette er en selvbiografisk fortelling om livet som gatebarn i Somalia. Den handler om kampen for å overleve, og om hvordan det var å komme til Norge som analfabet i 1996.

Vi får høre om hennes strev for å forstå det norske samfunnet og for å finne sin plass.

Forfatteren er i dag selvstendig næringsdrivende og jobber som tolk for politi og rettsvesen. I tillegg er hun rådgiver og foredragsholder.

Hun er svært opptatt av kvinners og barns rettigheter.

Den usynlige krigen

Forfatter: Jon Gangedal
Kagge Forlag, 2014



Dette er historiene om Eva og Lise – og vold mot kvinner og barn i norske hjem.

De siste 25 årene har over 100 000 kvinner og barn søkt tilflukt i landets krisesentre fordi de er blitt utsatt for vold i sine egne hjem. Forfatteren av boka kaller det "den usynlige krigen" i Norge. Det er en historie om maktesløshet både i hjem og samfunn. Men det er også historien om hvor lite som skal til av nytenkning og politisk vilje og mot for å gjøre endringer som vil redusere antall ofre.

I år tiltrer to nye presidenter SIE og SI. Vi er nysgjerrige på hvem de er og hva de står for. Her er vår presentasjon av Renata Trottmann Probst (SIE) og Mariet Verhoef-Cohen (SI)

Renata Trottmann Probst



Vår nye SIE-president er fra Sveits og har som motto: "We stand up for women."

Hun ble soroptimist for 20 år siden. Hennes motivasjon da var todelt:

- å bli med i et kvinnenettverk i sitt nærområde
- å delta i prosjekter til støtte for kvinner

I dag er motivasjonen i stor grad den samme, uttrykker hun, men "Den eneste forskjellen er at området og prosjektene jeg fokuserer på nå, spenner over mer enn 60 land."

Hun mener det er vår plikt som organisasjon å påvirke for å forandre, å påpeke de utfordringer kvinner i våre land må takle og forlange at ting blir bedre.

De som var på landsmøtet i juni, hørte henne snakke om sitt engasjement for STEM (se side 15) Presentasjonen hennes ligger i sin helhet på nettsiden vår.

Dessuten tror hun at det å arbeide på tvers av grenser vil gjøre oss attraktive for flere og yngre medlemmer. "Dette er nødvendig for vår organisasjon og vil bli et prioritert område i min periode som SIE-president. Vi må ha tydelige og overbevisende svar på spørsmålet om hvorfor en suksessrik, ung kvinne burde bli med i Soroptimist International." sier hun, og fortsetter: "Vi må være i stand til å vise henne de personlige fordelene hun kan oppnå gjennom vårt nettverk, og på samme tid tilby mulighet til å bli involvert i prosjekter som har lokalt anslag, men internasjonal gjenklang i den moderne sammenvevde verden vi lever i."

"Jeg gleder meg til å lede vår organisasjon mot dens 100 årsjubileum, med blikket rettet mot fremtiden og på fremtidige soroptimistgenerasjoner."

Mariet Verhoef-Cohen



Vår nye SI-president er fra Nederland og har som motto "Women, Water and Leadership."

Hun har vært soroptimist i 21 år. Fra 2007-2009 var hun SIE-president og hadde som motto "Soroptimists go for water." Hennes prioritet har alltid vært 1) likestilling for kvinner og 2) rettferdig fordeling av rent vann for alle.

For tiden er hun også president for Women for Water Partnership (WfWP). Denne organisasjonen arbeider for å få flere kvinner som aktive ledere og eksperter, slik at målet om rent vann for alle kan oppnås. "Som dere kan se," sier hun, "går dette hånd i hånd med Soroptimist-visjonen."

Utenom mottoet "Women, Water and Leadership" vil hun også ha fokus på det

nåværende motto "Educate to lead". Hun understreker viktigheten av god kommunikasjon, både innenfor og utenfor organisasjonen, inklusiv dagens mest vanlige og praktiske kommunikasjons-verktøy.

Gå gjerne inn på youtube og "møt" henne der! Der gir hun råd om hvordan det er mulig å komme opp på et så høyt nivå i organisasjonen. "Å være soroptimist kommer fra hjertet, du må starte på klubbnivå, bli inspirert, møte mange flotte kvinner og sammen bli engasjert i prosjekter. Da vil du vite at vi er en virkelig god organisasjon, som utretter mye for kvinner og jenter over hele verden!"

Kilder:
soroptimistinternational
sorord nr. 42 - 2016

B-blad

Norsk Soroptima
v/Ellen Wiik
Presten Soles Veg 56, 4352 KLEPPE

FRIGJØRINGS DAGEN

Frigjøringsdagen 8. mai en av de største dagene i Norge. Selvsagt. Jeg har dyp respekt for denne dagen - også fordi jeg forstår at jeg - som ikke har opplevet krigen - IKKE egentlig forstår dagens betydning. Det jeg derimot på en måte har hengt meg opp i er at det er en helt annen dag som er VÅR frigjøringsdag: 25. oktober 1944. Da ble Sør-Varanger befridd. Som NRK Finnmark så treffende skriver: "25. oktober 1944: Klokken kvart over to natt til 25. oktober står fire soldater fra den røde arme i tunnelåpningen og sier til de mange tusen som hadde søkt tilflukt i tunnelen: «Dere er frie, heis det norske flagget»".

Hvem av den såkalte oppvoksende slekt sørpå har hørt om 25. oktober 1944? Hvem har kunnskap om at landet vårt strengt tatt har flere frigjøringsdager? Jeg er redd det er mange som ikke vet.

For meg er det et tankekors at landet vårt også i en sånn "sak" er delt. Det er ikke bare værkartet som deler oss så å si. Jeg synes jo etter nå å ha bodd og jobbet her i 3 1/2 år at jeg stadig oftere kjenner på at vi liksom ikke "regnes med" i mange sammenhenger. Ja, det er selvsagt useriøst sagt. Og ja, det er veldig overskriftsaktig sagt. Men, jeg har et poeng, har jeg ikke? Det er fortsatt en lang vei å gå for at miljøene sørpå husker på og inkluderer på en helt naturlig måte Finnmark, Øst-Finnmark og Sør-Varanger.

Jeg ser frem til at toneangivende medier helt naturlig og selvsagt inkluderer både 25. oktober og 8. mai når det snakkes om "frigjøringsdagen(e)"!

*Ellen B. Wickstrand
Medlem Kirkenes Soroptimistklubb*

LITT PRAKTISK

Neste utgave av Soroptima har "Kvinner i ledelse og styrearbeid" som tema. Stadig flere kvinner inntar lederposisjoner og styrerom, enten det er i næringslivet, i organisasjonslivet eller annet. Men vi har ennå en lang vei å gå før det er like mange kvinner som menn i lederstillinger og styreverv.

Er det noen som brenner for denne saken eller har innspill til personer eller saker å skrive om, tips oss på soroptima@soroptimistnorway.no. Ta gjerne pennen (eller PC'en) fatt og skriv selv, det setter vi pris på.

Har du et bilde til artikkelen? Et godt bilde kan si mer enn mange ord, og er med og hever leseglede og opplevelse. Derfor er det viktig at innsendte bilder er av en viss kvalitet. Størrelse på filene bør være fra noen MB (megabyte) og oppover. I utgangspunktet ønsker vi så store bilder som mulig, så kan vi heller krympe bildene i produksjonen.

AKTUELLE NETTADRESSER

Stoff til Soroptima sendes til
soroptima@soroptimistnorway.no

SI Norgesunionen nettside
www.soroptimistnorway.no

Soroptimist International
www.soroptimistinternational.org

Rapportering av prosjekter
<http://www.soroptimisteurope.org>

Europaføderasjonen
www.soroptimisteurope.org

Soroptimist Project Matching
www.soroptimistprojects.org

Fokus:
www.fokuskvinner.no

FNs kvinneorganisasjon:
www.unwomen.org

FN-sambandet:
www.fn.no

VIKTIGE DATOER

30.09. Frist for å betale medlemskontingent til klubben.

01.10. Nytt soroptimistår starter.

24.10. FN-dagen.

25.10. Internasjonal dag for avskaffelse av vold mot kvinner.

30.10. Frist for klubbens betaling av kontingent til Unionen.

01.11. Frist for årsrapport fra klubbene.

25.11. Frist for innlevering av stoff til neste Soroptima

10.12. Menneskerettighetsdagen Soroptimistdagen.

ANNONSEPRISER

Helside - kr. 2.800,-

1/2 side - kr. 1.400,-

1/4 side - kr. 700,-

1/8 side - kr. 350,-

